TEAM PRZEBUDZENI

WYDANIE 03 / 22 LISTOPADA 2026

Głos Serca

GAZETA ŚLEDCZA I PORADNIK OBYWATELSKI

TORUŃ / MUZEUM PAMIĘĆ I TOŻSAMOŚĆ

Prawie 206 mln zł na muzeum.

Gdzie jest stała wystawa?

Wydatki Ministerstwa Kultury według kontroli NIK

Sprawdzamy umowę z Fundacją Lux Veritatis, wzrost planu Funduszu Kościelnego i decyzje o przekazaniu ziemi na Dolnym Śląsku.

09 Fundusz Kościelny
283,56 mln zł w projekcie budżetu na 2027 r.

17 Sosnowiec
Co wiadomo z wyroku i jakie pytania zostają do diecezji

21 Referendum 2023
Jak według prokuratury przepłynęło 850 tys. zł

WYDANIE 03

Spis treści

Dotknij tytułu, by przejść do strony. Numery źródeł pod materiałami otwierają dokumenty. Z dowolnej strony wrócisz tutaj przez stopkę.

03 Za każdą kwotą stoi czyjś podpis

04 Prawie 206 mln zł. Gdzie jest stała wystawa?

05 Kto ma grunt? Kto ma budynek?

06 Wystawa na papierze. Koszty w księgach.

07 Kontrola, pozew, śledztwo. Trzy różne rachunki.

08 Co mówią strony? Co można sprawdzić?

09 O 11 mln zł więcej w rządowym projekcie

10 Co finansuje Fundusz Kościelny?

11 66 pozycji. Prawie 11 mln zł dotacji.

12 Dwie dotacje. Czy finansują te same prace?

13 8 259,56 hektara. Kto dostał państwową ziemię?

14 Ile ziemi można dostać bez zapłaty?

15 Decyzja zapadła. A co w księdze?

16 Gogołowice. Dotacja wzrosła dwukrotnie.

17 Sosnowiec. Siedmioro pokrzywdzonych.

18 Komisja w Sosnowcu. Zgłoszenia bagatelizowano.

19 Komisja Episkopatu. Kto otworzy archiwa?

20 Gdzie zgłosić krzywdę i otrzymać pomoc

21 850 tys. zł przed referendum. Dokąd poszły przelewy?

22 Od darowizny do reklamy politycznej

23 Dotacja na twój dom. Wniosek na twoje dane.

24 Co zrobić, gdy wniosek nie jest twój

25 107,1 mln zł. Rok obsługi długu szpitala.

26 Jak porównać dług dwóch szpitali?

27 70 godzin i 10 minut ciągłej pracy lekarza

28 Dwa pisma o dokumenty państwa

29 Sprawdź jedną dotację w swojej gminie

30 Jedna sprawa. Jeden ślad do prześledzenia.

31 Indeks źródeł

WARSZTAT OBYWATELSKI

Za każdą kwotą stoi czyjś podpis

W tym wydaniu śledzimy trzy rodzaje decyzji. Kto płaci za wspólną instytucję, kto może dostać grunt państwowy i kto ma obowiązek zareagować na informację o krzywdzie.

Ilustracja redakcyjna

Państwo płaci, fundacja ma grunt

Muzeum w Toruniu zaczęło się od porozumienia o współprowadzeniu instytucji. Po latach nazwy stron pozostają te same, a przedmiot sporu jest konkretny: własność gruntu, pieniądze na budowę i to, kto miał dostarczyć stałą wystawę. Kontrola NIK rozkłada wydatki na następujące po sobie decyzje. Z tego powodu właśnie Toruń otwiera numer.

Dwa rejestry do sprawdzenia

W części o Funduszu Kościelnym czytamy rozdział budżetowy, a obok niego siedem list przyznanych dotacji. Na Dolnym Śląsku zaczynamy od zestawienia wojewody, do którego dotarła NIK. Szczegółowy raport pokazuje również, co po wydaniu części decyzji można było zobaczyć w księgach wieczystych.

Odpowiedzialność za reakcję

W Sosnowcu sąd pierwszej instancji wypowiedział się o czynach konkretnego duchownego. Dla rozliczenia instytucji potrzebne są informacje o tym, kiedy wpłynęły zgłoszenia, kto reagował i kiedy podjęto działania ochronne. Te pytania prowadzą do archiwów, procedur i terminów. Na oddzielnej stronie podajemy, gdzie można szukać pomocy.

Jak korzystać z numeru

Pod artykułami znajdziesz przyciski prowadzące do źródeł. Na końcu znajdują się wzory pytań do urzędu i karta do sprawdzenia wydatku. Jeśli temat dotyczy Twojej gminy, zacznij od jednej uchwały albo jednej umowy. Numer dokumentu pozwoli wrócić do sprawy po następnej sesji rady.

DATA WYDANIA

22 listopada 2026 r. W treści wskazujemy datę stanu faktycznego, gdy materiał źródłowy opisuje wcześniejszy okres.

ŹRÓDŁA 01 NIK 02 MF 03 NIK 04 KEP

TORUŃ

Prawie 206 mln zł. Gdzie jest stała wystawa?

Resort kultury i Fundacja Lux Veritatis współtworzyły muzeum im. Jana Pawła II. NIK ustaliła, ile ministerstwo wydało na budowę i wystawę oraz jak zmienił się podział kosztów.

70 mln zł

Pierwotna kwota planowana na budowę i wyposażenie.

Prawie 149 mln

Wydatki na budowę według NIK.

57,3 mln zł

Wydatki na zadanie dotyczące wystawy stałej.

Najpierw miała powstać siedziba

W czerwcu 2018 r. zawarto umowę o utworzeniu i współprowadzeniu muzeum. Według NIK pierwotnie na budowę i wyposażenie planowano 70 mln zł w latach 2018–2020. Do zakończenia kontroli wydatki resortu na budowę sięgnęły niemal 149 mln zł. Fundacja była właścicielem nieruchomości, a państwowe pieniądze finansowały inwestycję.

Za wystawę państwo zapłaciło osobno

NIK wyliczyła blisko 57,3 mln zł wydanych w latach 2020–2023 na koncepcję i realizację wystawy stałej. Zdaniem Izby zgodnie z umową koszty tego zadania obciążały fundację. Ta kwota weszła do kontrolnego rachunku opiewającego łącznie na niemal 206 mln zł.

Otwarcie budynku i otwarcie wystawy

W opisie NIK muzeum zostało uroczyście otwarte bez stałej ekspozycji. W listopadzie 2026 r. rzecznik muzeum przekazał Gazeta.pl, że wystawa pozostaje w procedurze odbioru, a jej udostępnienie zależy od środków. Placówka prowadziła w tym czasie działalność programową, m.in. organizowała wydarzenia i wystawy czasowe.

Pytanie, które trzeba rozliczyć

Na jakiej podstawie ministerstwo przejęło finansowanie części wystawienniczej i jak sprawdzało, co odebrano za te środki? Zestawione obok siebie umowa, aneks, harmonogram i protokół odbioru pozwolą przypisać koszt do obowiązku i rezultatu.

ZAKRES RACHUNKU

Na okładce podajemy sumę wydatków wskazaną przez NIK. Kwota dochodzona w sporze cywilnym ma inny zakres.

ŹRÓDŁA 01 NIK 05 Gazeta.pl 06 MKiDN

TORUŃ

Kto ma grunt? Kto ma budynek?

Umowa o współprowadzeniu instytucji może mówić dużo o działalności muzeum i mało o tym, jak państwo odzyska zainwestowane pieniądze. W Toruniu NIK zwróciła uwagę na konkretne postanowienie.

DOKUMENTY, KTÓRE DECYDUJĄ O MAJĄTKU

Dokument	Czego w nim szukać
Umowa założycielska	Wkład każdej strony, prawo do korzystania i tryb zakończenia współprowadzenia.
Tytuł do nieruchomości	Zakres własności, użytkowania lub innych praw oraz okres obowiązywania.
Rozliczenie inwestycji	Kwota nakładów, protokoły odbioru i przewidziane zabezpieczenie.

Co zabezpieczyła umowa

W kontroli NIK istotny był § 7 ust. 2 pkt 4 umowy. Izba wskazała, że postanowienie wyłączało obowiązek zwrotu nakładów na budowę przez fundację po zakończeniu współpracy w warunkach opisanych w umowie. Zarekomendowała działania zmierzające do unieważnienia tego zapisu. To ustalenie o ryzyku prawnym i treści umowy.

W sytuacji takiej jak ta trzeba rozróżnić tytuł do gruntu, zasady korzystania z budynku i zabezpieczenie roszczenia o zwrot nakładów. Zakres każdego prawa odtwarza się z innego dokumentu.

Jak sprawdzić, co zostaje państwu

Pierwszy dokument to decyzja, akt lub umowa, które opisują nieruchomość i prawo korzystania z niej. Drugi to aneksy i zasady rozliczenia po rozwiązaniu współpracy. Trzeci to dokumentacja dotacji z własną listą kosztów kwalifikowanych. Właśnie te informacje pozwalają zadać pytanie o udział państwa w wartości inwestycji.

Na co zwrócić uwagę w pozwie

W listopadowej relacji o pozwie resort kwestionuje zabezpieczenie interesu państwa w razie zakończenia współprowadzenia. Pozew przedstawia stanowisko strony. Po rozstrzygnięciu o skutkach prawnych zadecyduje treść orzeczenia, a o odzyskanej kwocie dopiero rozliczenie.

PYTANIE DO RESORTU

Jakie roszczenia albo zabezpieczenia wpisano do umowy na wypadek zakończenia współprowadzenia po wybudowaniu siedziby?

ŹRÓDŁA 01 NIK 07 ELI 08 PR 05 Gazeta.pl

TORUŃ

Wystawa na papierze. Koszty w księgach.

Co dokładnie kupiono za 57,3 mln zł? Sama kwota mówi o skali wydatku. O wyniku zadania decydują przedmiot zamówienia, protokół odbioru i aktualny stan wystawy.

Projekt

Program wystawy, lista kolekcji i kosztorys.

Odbiór

Protokół, wykaz braków i terminy ich usunięcia.

Otwarcie

Potwierdzona data wejścia publiczności na wystawę stałą.

Od kolekcji do ekspozycji

Według NIK resort nie zamówił analizy uzasadniającej przyjęcie zbiorów fundacji na potrzeby muzeum ani własnej wyceny. Fundacja wyceniła je na ponad 88 mln zł. Kontrolerzy opisali uproszczony sposób wyceny, obejmujący stawki za czas trwania nagrań, i zakwestionowali wystarczalność kolekcji względem zakresu planowanej wystawy.

O wartości kolekcji i wykonaniu projektu mówią różne dokumenty. Pierwszy opisuje to, co instytucja przejmuje lub udostępnia. Drugi pozwala policzyć, co zaprojektowano, zamontowano i przygotowano dla zwiedzających.

99 mln zł planu, 57,3 mln zł wydatków

NIK opisała zarówno niemal 99 mln zł planowanych na zadanie wystawiennicze, jak i blisko 57,3 mln zł faktycznych wydatków z lat 2020–2023. Obie wartości należą do jednego wątku. Złożenie ich w jedną sumę zawyżyłoby rachunek.

Co znaczy „w organizacji"

W czerwcu 2026 r. resort opublikował program dyrektora na kadencję 2026–2029 z oznaczeniem muzeum „w organizacji". W ustawie o muzeach zakończenie organizowania wiąże się z otwarciem wystawy stałej. Warto zatem sprawdzać osobno działalność bieżącą, odbiór ekspozycji i udostępnienie jej publiczności.

WARTO SPRAWDZIĆ TRZY DATY

Umowny termin odbioru, faktyczny odbiór prac i otwarcie dla zwiedzających mogą wypadać w innych miesiącach.

ŹRÓDŁA 01 NIK 05 Gazeta.pl 06 MKiDN 09 ELI

TORUŃ

Kontrola, pozew, śledztwo. Trzy różne rachunki.

W sprawie toruńskiego muzeum pojawiają się wartości bliskie 206, 210 i 219 mln zł. Każda wywodzi się z dokumentu o innym przedmiocie.

TRZY KWOTY W TRZECH DOKUMENTACH

Skala	Zakres
Niemal 206 mln zł	Wydatki resortu opisane przez NIK.
Ponad 210 mln zł	Żądanie zwrotu w pozwie według relacji z listopada 2026 r., z odsetkami.
218 944 464 zł	Dofinansowanie wskazane w komunikacie o wszczęciu śledztwa.

NIK liczy wybrane wydatki

Niemal 206 mln zł to kwota opisana w kontroli. Izba zaleciła resortowi podjęcie działań na rzecz zwrotu 57 297 174,80 zł nakładów na zadanie obejmujące przygotowanie i realizację wystawy. Kwota wystawy mieści się w rachunku kontroli. Wniosek pokontrolny wskazuje działanie, jakie Izba uznała za potrzebne.

Pozew wskazuje, czego żąda strona

W listopadzie Gazeta.pl opisała żądanie resortu o ponad 210 mln zł z odsetkami oraz zakwestionowanie ważności umów. Fundacja w opublikowanym sprostowaniu podała, że nie zapadło orzeczenie, które nakazywałoby jej zwrot tej kwoty. Dla ustalenia stanu sprawy kluczowe są treść żądania, sygnatura i rozstrzygnięcia sądu.

Komunikat prokuratury ma własny zakres

Prokuratura Regionalna w Rzeszowie podała, że 9 września 2024 r. wszczęła śledztwo w sprawie zawarcia umowy i przyznania dofinansowania określonego w komunikacie na 218 944 464 zł. Poinformowała, że bada m.in. prawo do dysponowania nieruchomością i postanowienia dotyczące zwrotu środków.

Co stoi za różnicą

Na kartce zapisujemy źródło, datę oraz to, czy mowa o wydatku, dotacji objętej postępowaniem lub roszczeniu. Zgodność liczb wymaga wspólnego zakresu. Przy rozbieżnych zakresach każda kwota musi pozostać przy swoim dokumencie.

PYTANIE O WYNIK

Ile ministerstwo rzeczywiście odzyskało? Odpowiedź wymaga informacji o wykonaniu orzeczenia, ugodzie albo dokonanej wpłacie.

ŹRÓDŁA 01 NIK 05 Gazeta.pl 10 Lux Veritatis 08 PR

TORUŃ

Co mówią strony? Co można sprawdzić?

Resort żąda zwrotu środków, fundacja kwestionuje żądanie, a muzeum wskazuje finansowanie jako warunek otwarcia wystawy. Dokumenty z kolejnych etapów pozwolą rozliczać te stanowiska.

Resort

Podstawa dotacji, aneksy i zakres żądania w sądzie.

Muzeum

Harmonogram, stan odbioru i koszt pozostałych prac.

Fundacja

Wkład w instytucję i stanowisko w sporze.

Argument muzeum

Rzecznik muzeum poinformował w listopadzie, że wystawa stała pozostaje w procedurze odbioru. Według jego odpowiedzi ministerstwo w 2024 r. zablokowało 6,5 mln zł przeznaczone na realizację wystawy. Fundacja również powołuje się na tę kwotę w sporze. Dokument do porównania to decyzja o finansowaniu i późniejsze rozliczenie zadania.

Argument finansującego

Według opisanego przez Gazeta.pl pozwu resort kwestionuje ważność umów i zasadność publicznego finansowania w zastosowanym kształcie. NIK rekomendowała działania zmierzające do zwrotu kosztów zadania wystawienniczego. Dokładne ustalenie zakresu wniosku NIK i żądania procesowego wymaga odczytania każdego dokumentu z osobna.

Czego oczekiwać w sprawozdaniu

Po aktualizacji harmonogramu sprawdź, czy podano termin publicznego otwarcia, koszt do zakończenia zadania i dokument odbioru. Za rok warto porównać również, które wydarzenia i ekspozycje wykazano jako stałe, które jako czasowe i ile osób z nich skorzystało. W ten sposób spór o umowy można zestawić z wynikami działalności dla publiczności.

Skąd brać następne daty

Monitoruj dokumenty resortu, sądu i muzeum. Interpelacja nr 17835 zawiera pytania o dalsze działania wobec fundacji. Gdy w mediach pojawi się nowa kwota, wróć do tabeli na s. 7 i zapisz, czego dotyczy oraz z jakiej daty pochodzi.

DO UŻYCIA

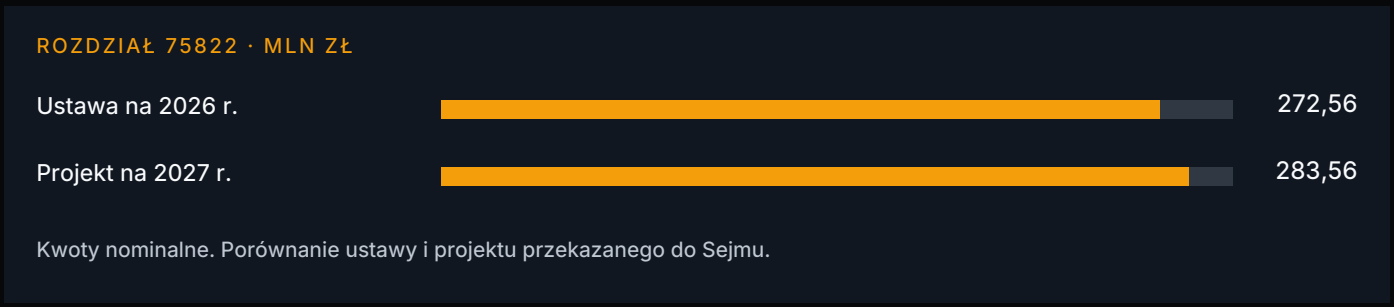
Na s. 28 są dwa wzory wniosków, w tym pytanie o umowę muzeum i rozliczenie zadania wystawienniczego.

ŹRÓDŁA 05 Gazeta.pl 10 Lux Veritatis 06 MKiDN 11 Sejm 01 NIK

FUNDUSZ KOŚCIELNY

O 11 mln zł więcej w rządowym projekcie

W przyjętym budżecie na 2026 r. rozdział 75822 wynosi 272,56 mln zł. Rząd zapisał na 2027 r. 283,56 mln zł w wersji projektu przekazanej Sejmowi.

Czytamy tę samą pozycję w dwóch latach

W załączniku wydatkowym szukamy rozdziału 75822 z nazwą Fundusz Kościelny. W ustawie na 2026 r. widnieje 272 560 tys. zł. W projekcie na 2027 r., w części 43 dotyczącej wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, widnieje 283 560 tys. zł. Różnica wynosi 11 mln zł, czyli około 4,0% kwoty zapisanej na 2026 r.

Autorzy interpelacji nr 19134 pytali o stan prac nad zmianą finansowania Funduszu. Dokument budżetowy pokazuje, jaką kwotę na ten cel przewidziano w projekcie. O decyzjach dotyczących modelu finansowania mówią odrębne dokumenty i przepisy.

Dwa kalendarze finansów

Wydatki budżetu oglądamy najpierw jako plan, następnie jako wykonanie. Uchwalona kwota może zostać zmieniona w trakcie roku, a wykonanie da się ustalić z rozliczeń. Z kolei rządowy projekt na kolejny rok jest punktem wyjścia dla prac parlamentarnych. Dlatego na wykresie podpisujemy obie podstawy.

Gdzie liczba się zmieni

W dokumentacji druku 3150 po kolejnych etapach trzeba szukać sprawozdania komisji, poprawek i tekstu przyjętego. Po ogłoszeniu ustawy ponownie sprawdzamy rozdział 75822. Jeśli celem jest rozliczenie tego, co faktycznie wydano, potrzebne jest sprawozdanie roczne.

JAK ZNALEŹĆ WIERSZ

Na stronie Ministerstwa Finansów pobierz załączniki projektu, otwórz załącznik nr 2 i wyszukaj numer 75822.

ŹRÓDŁA 12 ELI 02 MF 13 Sejm 14 Sejm

FUNDUSZ KOŚCIELNY

Co finansuje Fundusz Kościelny?

Fundusz powstał w 1950 r. w związku z przejęciem określonych nieruchomości przez państwo. Dziś źródła prawne i wykazy MSWiA pokazują kilka odrębnych ścieżek finansowania.

PODSTAWOWE DOKUMENTY

Obszar	Gdzie szukać danych
Składki duchownych	Ustawa ubezpieczeniowa i wykonanie rozdziału budżetowego.
Dotacje Funduszu	Decyzje i aktualizowane listy w MSWiA.
Inne publiczne środki	Budżet właściwego resortu lub samorządu, umowa i rozliczenie.

Składki i dotacje

Podstawą historyczną była ustawa o przejęciu dóbr martwej ręki. Obecne zasady finansowania składek duchownych wynikają m.in. z art. 16 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Dla objętych tym przepisem składek emerytalnych, rentowych i wypadkowych przewidziano zasadniczo podział 80% po stronie Funduszu i 20% po stronie duchownego. Ustawa przewiduje pełne finansowanie przez Fundusz m.in. w odniesieniu do członków zakonów kontemplacyjnych klauzurowych oraz misjonarzy w okresie pracy na terenach misyjnych.

Zasady podlegania ubezpieczeniom zależą od tytułu ubezpieczenia. Do policzenia kosztu trzeba ustalić rodzaj składki, kategorię i rzeczywiste rozliczenie.

Na co wskazują listy MSWiA

Wykazy dotacji opisują obiekty remontowane ze środków Funduszu oraz działalność charytatywno-opiekuńczą. Obok katolickich beneficjentów pojawiają się inne kościoły i związki wyznaniowe. W kwietniowym wykazie remontowym figuruje np. Diecezja Wrocławska Kościoła Polskokatolickiego. W lipcowych listach są także podmioty prawosławne i ewangelicko-augsburskie.

Gdzie szukać pozostałych kosztów

NIK ujęła w swojej kontroli szersze kanały finansowania, w tym m.in. wydatki oświatowe, kapelanów czy środki na zadania publiczne. Sprowadzenie całego finansowania do jednej pozycji budżetu zaciera różnice między tytułami płatności.

CO POKAZUJE ZESTAWIENIE NA NASTĘPNEJ STRONIE

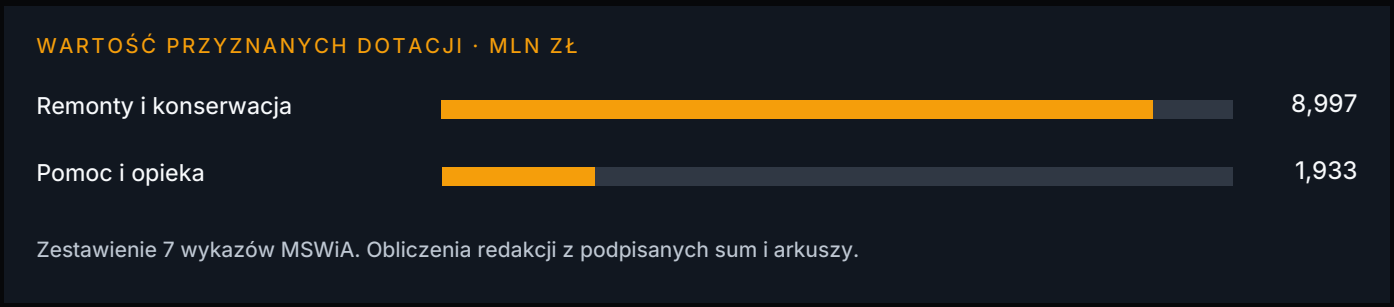
Siedem list ministerstwa, liczba pozycji i kwoty przyznane. Dane o wypłatach są osobnym źródłem.

ŹRÓDŁA 15 ELI 16 MSWiA 17 ELI 18 NIK 19 MSWiA

FUNDUSZ KOŚCIELNY

66 pozycji. Prawie 11 mln zł dotacji.

Zestawiliśmy siedem publicznych wykazów decyzji MSWiA z 2026 r. Widać w nich, które zadania otrzymały dofinansowanie i jak dzieliły się kwoty.

Remonty i konserwacja

Cztery wykazy remontowe obejmują 53 pozycje na łączną kwotę 8 996 799 zł. Na kwietniową decyzję przypada 4 091 000 zł, na majową 1 775 000 zł, na lipcową 2 209 000 zł i na wrześniową 921 799 zł. Każdy plik podaje nazwę podmiotu, miejsce, przedmiot i przyznaną kwotę. Numer pozycji warto zapisać razem z datą decyzji, ponieważ numeracja zaczyna się osobno w każdym wykazie.

Suma remontów to około 82,3% łącznej kwoty policzonej z tych siedmiu list. Odsetek opisuje wyłącznie listy dotacji z wybranego roku.

Działalność charytatywno-opiekuńcza

Trzy wykazy obejmują 13 pozycji na 1 933 000 zł. To kwietniowe 410 000 zł, majowe 569 000 zł i lipcowe 954 000 zł. Opisy zadań obejmują m.in. remont zaplecza placówki opiekuńczej i wsparcie ośrodka rehabilitacyjnego. Konkretne przeznaczenie widać w kolumnie celu dotacji.

Metoda liczenia

Zliczyliśmy wiersze z numerami pozycji, a sumy porównaliśmy z podsumowaniami w dokumentach. Zapis 66 oznacza pozycje na listach, więc ta sama organizacja może pojawić się więcej niż raz. Łączna wartość decyzji wynosi 10 929 799 zł. Do ustalenia rzeczywistych wypłat potrzebne są umowy oraz rozliczenie.

WERYFIKACJA DLA CZYTELNIKA

Pod głównym odsyłaczem MSWiA są wszystkie cztery pliki remontowe i trzy charytatywno-opiekuńcze.

ŹRÓDŁA 19 MSWiA 20 MSWiA 21 MSWiA

FUNDUSZ KOŚCIELNY

Dwie dotacje. Czy finansują te same prace?

Fundusz Kościelny, program zabytkowy i budżet gminy mogą finansować zadania podobnego rodzaju. Kontrola zaczyna się od zakresu prac, a nie od samego adresu kościoła.

TRZY WPISY W OFICJALNYCH ARKUSZACH

Miejsce	Zakres i przyznana kwota
Wałbrzych · maj	Sygnalizacja pożarowa w kolegiacie · 200 000 zł.
Jelenia Góra · maj	Konserwacja ołtarza głównego, kontynuacja · 200 000 zł.
Sobocisko · wrzesień	Remont dachu kaplicy · 160 000 zł.

Trzy przykłady z dolnośląskich list

W majowym wykazie jest 200 tys. zł na remont systemu sygnalizacji pożarowej w wałbrzyskiej kolegiacie oraz 200 tys. zł na kontynuację konserwacji ołtarza w Jeleniej Górze. We wrześniu przyznano 160 tys. zł na dach kaplicy w Sobocisku. W tej ostatniej pozycji miejscem robót jest Sobocisko, a beneficjentem parafia w Marcinkowicach. To przykład, dlaczego warto porównywać obie kolumny.

Jeżeli w innym wykazie pojawia się ten sam obiekt, zapisz dokładny zakres robót i etap projektu. Wymiana okien, konserwacja ołtarza i remont dachu to osobne zadania.

Jak sprawdzić ryzyko dublowania wydatków

Jeśli dwa publiczne źródła finansują ten sam obiekt, porównaj numery umów, kosztorysy, zakresy i numery faktur w rozliczeniach. Ustal, czy tę samą część kosztu wykazano więcej niż raz. To pytanie o dokumentację tego samego wydatku. Ze współfinansowaniem można mieć do czynienia także wtedy, gdy każde źródło ma określony własny udział i podstawa prawna na to pozwala.

Kiedy czytać listy rok po roku

Porównanie 2025 i 2026 pozwala wychwycić następujące po sobie etapy inwestycji. Przy zmianie nazwy zadania zachowaj adres, nazwę beneficjenta, datę decyzji i kwotę. Ten zestaw wystarczy, żeby precyzyjnie zapytać urząd o rozliczenie.

DOKUMENT ROZSTRZYGAJĄCY

Rozliczenie dotacji pozwala porównać zadanie przyznane z zakresem wykonanym i kosztami wykazanymi przez beneficjenta.

ŹRÓDŁA 19 MSWiA 22 MSWiA 20 MSWiA 21 MSWiA 23 MF 24 ELI

DOLNY ŚLĄSK

8 259,56 hektara. Kto dostał państwową ziemię?

Wrocławska delegatura NIK odnotowała skalę decyzji wydanych do końca 2023 r. na podstawie art. 70a. Zestawienie wojewody obejmowało 591 odbiorców.

8 259,56 ha

Suma powierzchni z decyzji do 31.12.2023 według wykazu wojewody.

591 podmiotów

Odbiorcy ujęci w tym samym zestawieniu.

115,964 ha

Powierzchnia z krótszego wycinka 2015–2023.

Dane historyczne, decyzje wojewody

Punkt 3.18 wystąpienia pokontrolnego opisuje prowadzony w urzędzie wojewódzkim arkusz decyzji. Według tych danych decyzjami wydanymi do 31 grudnia 2023 r. przekazano 591 podmiotom nieruchomości o łącznej powierzchni 8 259,5645 ha. Raport określa tryb prawny jako art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego. Wielkość wyrażona w hektarach opisuje powierzchnię, a nie wycenę ani obecny stan posiadania.

Zakres głównej kontroli obejmował lata 2021–2023 z uwzględnieniem działań wcześniejszych i późniejszych. Dlatego obok danych skumulowanych w dokumencie pojawiają się dane z krótszych okresów.

Co pokazał wycinek 2015–2023

Zespół wojewody przeanalizował 91 decyzji z lat 2015–2023. Wystąpienie przytacza 22 decyzje o przekazaniu, 56 odmownych i 13 umorzeń. W tym wycinku odnotowano przekazanie 115,9640 ha. Różnica wobec 8,26 tys. ha wynika z zakresu czasowego. Całkowitej powierzchni ze starszych i nowszych decyzji nie przypisujemy ostatnim dziewięciu latom.

Co jest potrzebne do lokalnej mapy

Numer działki, obręb, gmina, podmiot, data i wynik decyzji oraz powierzchnia pozwalają porównać dwie miejscowości i dwa okresy. Raport pokazuje zbiorcze dane oraz część dokumentacji kontroli. Wzór wniosku o istniejący wykaz jest na s. 28.

PUNKT W ŹRÓDLE

Szukaj pkt 3.18, s. 22, w wystąpieniu NIK LWR.410.26.1.2024.

ŹRÓDŁA 03 NIK 25 ELI 18 NIK

DOLNY ŚLĄSK

Ile ziemi można dostać bez zapłaty?

Art. 70a opisuje wnioski określonych kościelnych osób prawnych, limit areału oraz decyzję organu. Kontrola NIK pokazuje, dlaczego ważne jest liczenie całej posiadanej powierzchni.

LIMITY Z ART. 70A UST. 2

Gospodarstwo	Ustawowy pułap z uwzględnieniem już posiadanych gruntów
Parafia	15 ha.
Diecezja lub seminarium	50 ha.
Dom zgromadzenia	Co do zasady 5 ha. Ustawa przewiduje do 50 ha dla określonej działalności.

Dla kogo jest ten tryb

Przepis dotyczy kościelnych osób prawnych, które po 8 maja 1945 r. podjęły działalność na Ziemiach Zachodnich i Północnych. Ustawa określa zasoby, z których grunty mogą być przekazane nieodpłatnie na wniosek. W zbadanych przez NIK sprawach właściwy wojewoda wydawał decyzję po uzyskaniu stanowiska KOWR.

Limit oblicza się z uwzględnieniem gruntów rolnych będących już własnością wnioskodawcy. W kategorii gospodarstw rolnych parafii ustawa przewiduje 15 ha, a dla diecezji oraz seminariów 50 ha. Domy zakonne mają odrębny limit i ustawowe wyjątki.

Skąd spór o współwłasność

Wojewódzki zespół opisał wnioski o przekazywanie dużych powierzchni na współwłasność. NIK krytykowała kierowanie do podmiotów wskazówek o takiej możliwości, gdy powierzchnia nieruchomości przekraczała limity z ustawy. Zgłoszona powierzchnia, wielkość udziału i decyzja stanowią trzy odrębne dane. Do ustalenia skutku prawnego potrzebna jest treść rozstrzygnięcia.

Ścieżka do księgi

Ustawa wskazuje decyzję jako podstawę wpisu. Po uzyskaniu informacji o działce trzeba sprawdzić, czy i kiedy dokonano wpisu. Tylko połączenie tych elementów pozwala opisać zmianę w konkretnym przypadku.

WNIOSEK OBYWATELSKI

Proś o dane z istniejącego wykazu, z oznaczeniem wyniku każdej decyzji i powierzchni objętej rozstrzygnięciem.

ŹRÓDŁA 25 ELI 03 NIK 26 MS

DOLNY ŚLĄSK

Decyzja zapadła. A co w księdze?

NIK oceniła zgodność decyzji o przekazaniu 22 działek w badanym okresie i sprawdziła, jak widoczne były zmiany właścicieli w księgach wieczystych.

Decyzja

Kto, kiedy i jakie działki przekazał.

Księga

Jaka zmiana była ujawniona w dniu sprawdzenia.

Dalsze losy

Czy późniejszy dokument zmienił stan prawny.

Co sprawdzono w wycinku kontroli

W latach 2021–2023 w 13 decyzjach o przekazaniu opisano 22 działki o łącznej powierzchni 21,3073 ha. Wszystkie te decyzje wydano w 2021 r. na rzecz trzech osób prawnych Kościoła katolickiego. W ocenie ogólnej NIK wskazała zgodność decyzji o przekazaniu 22 nieruchomości z ustawą.

Według weryfikacji NIK na 18 listopada 2024 r. w księgach wieczystych zmiana właściciela była ujawniona w przypadku dwóch z 22 działek. To stan w konkretnym dniu i dla konkretnej grupy działek.

Gdzie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena NIK dotyczyła też spraw pozostających w toku. Izba wskazała m.in. bezczynność w ich prowadzeniu, nieprawidłowości we wzywaniu do uzupełnienia podań oraz przenoszenie na strony obowiązku dostarczania wypisów, które organ powinien sam pozyskać. Te ustalenia dotyczą działania urzędu i są opisane oddzielnie od zakończonych decyzji.

Trzeba zestawić dwie daty

Wpis w księdze z badanej daty można porównać ze stanem aktualnym po numerze księgi, jeśli jest znany i dostępny. Gdy wpisu w badanym dniu nie było, opis powinien podać datę i zakres sprawdzenia. Ocena obecnych praw wymaga również odczytania decyzji i ewentualnych późniejszych dokumentów.

CZEGO DOTYCZY LICZBA 2 Z 22

Działek sprawdzonych na 18.11.2024 r. w opisanej kontroli. To wynik z próby, a nie stan wszystkich 591 odbiorców.

ŹRÓDŁA 03 NIK 25 ELI 26 MS

DOLNY ŚLĄSK

Gogołowice. Dotacja wzrosła dwukrotnie.

Gmina wiejska Lubin poinformowała 18 listopada 2026 r., że zwiększyła wsparcie na remont kościoła ze 100 tys. do 200 tys. zł. Podała zakres robót i planowany wkład własny.

200 tys. zł
Kwota dotacji zapowiedziana przez gminę.

87,11%
Udział dotacji w planowanym koszcie robót.

29 599,76 zł
Wkład własny według komunikatu gminy.

Jak gmina wyjaśniła decyzję

Według komunikatu parafia w Miłoradzicach, administrująca kościołem filialnym w Gogołowicach, początkowo zwróciła się o 100 tys. zł. Gdy dodatkowe finansowanie nie zostało uzyskane, wystąpiła o większą kwotę. Rada Gminy Lubin wyraziła zgodę, a gmina informowała o podpisaniu umowy. To gmina wiejska, odrębna od Gminy Miejskiej Lubin.

Całość zaplanowano na 229 599,76 zł. Kwota publiczna to 200 000 zł, a wkład własny parafii 29 599,76 zł. Według gminy przedmiotem finansowania jest trzeci etap renowacji, obejmujący południową elewację i kruchtę zabytkowej świątyni.

Gdzie kończy się komunikat

Kwota 87,11% dotyczy planowanego kosztu tego zadania. Do oceny wykonania potrzebne są uchwała, podpisana umowa i późniejsze rozliczenie. Komunikat wymienia też dotacje na zabytkowe kościoły w Gorzycy i Szklarach Górnych oraz łączny plan 373 348,56 zł na remonty zabytków w gminie w tym roku.

Co pozwoli rozliczyć decyzję

Poproś o uchwałę lub zmianę uchwały, warunki przekazania środków, zasady wyliczenia wkładu własnego i po zakończeniu robót o protokół odbioru. Żeby ocenić sposób wyboru zadań w gminie, zestaw wszystkie projekty za ten sam rok i kryteria, które przy nich zastosowano.

CO WIADOMO NA DZIEŃ WYDANIA

Gmina podała plan robót i informację o podpisaniu umowy. Odbiór i płatności sprawdzamy w dokumentach wykonania.

ŹRÓDŁA 27 Gmina Lubin · 28 BIP Lubin · 23 MF · 24 ELI

ROZLICZENIE KRZYWD

Sosnowiec. Siedmioro pokrzywdzonych.

We wrześniu sąd pierwszej instancji skazał księdza Jacka K. Prokuratura opisała wyrok, a diecezja wydała oświadczenie. Pytania o reakcję instytucji pozostają odrębną sprawą.

9.09.2026
Data wyroku I instancji według prokuratury.

14 lat
Łączna kara wymierzona przez sąd I instancji.

7 osób
Ustalone osoby skrzywdzone w dziewięciu przypisanych czynach.

Co rozstrzygnął sąd pierwszej instancji

9 września 2026 r. Prokuratura Okręgowa w Sosnowcu podała, że sąd skazał Jacka K. za dziesięć przestępstw o charakterze seksualnym. Dziewięć czynów dotyczyło siedmiorga ustalonych osób, małoletnich w chwili przestępstw. Dziesiąty czyn dotyczył posiadania nielegalnych materiałów. Sąd wymierzył łączną karę 14 lat pozbawienia wolności oraz orzekł zakazy i zadośćuczynienie w łącznej kwocie niemal 400 tys. zł.

W komunikacie prokuratura zaznaczyła, że wyrok był nieprawomocny. To status podany przy ogłoszeniu. O późniejszej prawomocności lub zmianie rozstrzygnięcia przesądzą dalsze dokumenty sądowe.

Co podała diecezja

Tego samego dnia diecezja opublikowała oświadczenie z przeprosinami dla osób skrzywdzonych i deklaracją wsparcia. W cytowanym przez eKAI komunikacie odniosła się także do prowadzonych działań kościelnych. Oświadczenie prezentuje stanowisko instytucji po wyroku. Dla ustalenia odpowiedzialności za wcześniejszą reakcję potrzebna jest dokumentacja z właściwych lat.

Najważniejsze pytanie

Kiedy informacja dotarła do właściwych osób i co zrobiły w dniu, w którym do nich trafiła? Chronologia obejmuje datę zgłoszenia, zabezpieczenie małoletnich i działania przewidziane prawem. Daty można omawiać bez publikowania szczegółów, które umożliwiłyby rozpoznanie pokrzywdzonych.

KONTAKT I POMOC

Na s. 20 podajemy, jak skontaktować się z organami państwowymi i gdzie uzyskać wsparcie.

ŹRÓDŁA 29 PO 30 Diecezja 31 PKDP

ROZLICZENIE KRZYWD

Komisja w Sosnowcu. Zgłoszenia bagatelizowano.

Raport „Wyjaśnienie i Naprawa" opisał reakcje przełożonych w sprawach z okresu 1992–2023. Jego ustalenia wykraczają poza jeden proces karny.

Zgłoszenie

Data odbioru i sposób jego potwierdzenia.

Ochrona

Decyzja, termin i potwierdzenie wykonania.

Nadzór

Termin wdrożenia i dokument potwierdzający zmianę.

Co komisja zastała w aktach

Autorzy lutowego raportu opisali, że w wielu badanych sprawach bagatelizowano sygnały, pobieżnie sprawdzano fakty lub dawano pierwszeństwo ochronie reputacji oskarżanych. W części spraw reakcją było przeniesienie lub próba przeniesienia podejrzanego na inną placówkę. Komisja odnotowała poważne skutki takiej reakcji w co najmniej dwóch opisanych sprawach.

Komisja wskazała minimum 50 osób zidentyfikowanych na podstawie dostępnych dokumentów i relacji. W przypisie sprecyzowała, że ujęła osoby skrzywdzone, prawdopodobnie skrzywdzone i domniemane osoby skrzywdzone. Zakres tej liczby jest szerszy od liczby osób ujętych w wyroku z poprzedniej strony.

Co można rozliczyć po raporcie

Komisja zaleciła m.in. rzetelne badanie sygnałów, także anonimowych, przegląd standardów ochrony i sprawdzenie, czy w każdej parafii wyznaczono osobę pierwszego kontaktu. W odpowiedzi biskup Artur Ważny przyznał, że instytucja przez lata chroniła siebie kosztem skrzywdzonych i zadeklarował pomoc psychologiczną oraz materialną. Do rozliczenia pozostaje wykonanie zaleceń i zakres udzielonej pomocy.

Jak odtworzyć reakcję

Oś czasu powinna zawierać dzień otrzymania zgłoszenia, decyzję ochronną i datę jej wykonania. Dalej trzeba ustalić, czy i kiedy powiadomiono właściwy organ. Informacje o datach i funkcjach adresatów można zweryfikować bez upubliczniania danych pozwalających rozpoznać osoby pokrzywdzone.

DWA MIEJSCA W RAPORCIE

S. 18 zawiera oszacowanie liczby osób wraz z przypisem. S. 75–76 zawierają wnioski i rekomendacje o reagowaniu na zgłoszenia.

ŹRÓDŁA 32 Komisja WiN 33 Diecezja 30 Diecezja

ROZLICZENIE KRZYWD

Komisja Episkopatu. Kto otworzy archiwa?

24 października 2026 r. Konferencja Episkopatu Polski ogłosiła przyjęcie zmienionej wersji statutu komisji ekspertów. O jej możliwościach przesądzą warunki dostępu do dokumentów i publikowania ustaleń.

CO MIERZYĆ PO OGŁOSZENIU STATUTU

Zakres	Co byłoby możliwe do zweryfikowania
Dostęp	Porozumienia z instytucjami oraz zakres i daty przekazania materiałów.
Udział pokrzywdzonych	Zasady kontaktu, gromadzenia i ochrony relacji.
Publikacja	Zakres raportu, data publikacji i zasady zatwierdzania.

Co ogłosili biskupi

W komunikacie po 406. zebraniu plenarnym KEP podano, że zmieniony statut zostanie przekazany instytucjom państwowym w celu uzyskania osobowości prawnej. Na przewodniczącego powołano historyka Piotra Franaszka. W wywiadzie dla eKAI mówił o potrzebie swobody przy analizie materiałów i formułowaniu ustaleń. Pierwszych rezultatów spodziewał się w 2029 r. To deklarowany termin przewodniczącego.

Komunikat dotyczący statutu jest punktem na osi czasu. Dostarczenie dokumentów poszczególnych kurii, zakres badań i publikacja raportu będą miały własne daty i podstawy.

Trzy warunki do sprawdzenia

Po pierwsze, czy komisja ma dostęp do kompletnych akt i czy może odnotować, jakie instytucje odmówiły dostępu. Po drugie, czy osoby składające relacje mają jasno opisany sposób kontaktu i ochrony danych. Po trzecie, kto decyduje o publikacji sprawozdania i jego brzmieniu. Te zasady pozwolą ocenić niezależność pracy.

Dwie komisje o różnym umocowaniu

Komisja ekspertów zapowiadana przez KEP dotyczy Kościoła katolickiego. Państwowa Komisja ma ustawowe zadania wobec spraw wykorzystania seksualnego małoletnich poniżej lat 15, w tym określonych spraw przedawnionych. W sprawie zgłoszenia do organów państwowych skorzystaj z danych na następnej stronie.

PYTANIE DO KEP

Czy sprawozdanie będzie wskazywało także braki w archiwach i instytucje, które nie przekazały dokumentów?

ŹRÓDŁA 04 KEP 34 KEP 35 eKAI 36 PKDP

ROZLICZENIE KRZYWD

Gdzie zgłosić krzywdę i otrzymać pomoc

Zawiadomienie o przestępstwie, bezpieczny kontakt z osobą wspierającą i wyjaśnianie sprawy przedawnionej mogą mieć różne ścieżki. Zaczynamy od właściwych instytucji.

Policja / prokuratura

Przyjmuje zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa.

Komisja państwowa

Opisuje przyjmowanie zgłoszeń i tryb spraw przedawnionych.

116 006

Linia Pomocy Pokrzywdzonym wskazana przez ministerstwo.

Zgłoszenie do organów państwowych

Zawiadomienie można złożyć na Policji lub w prokuraturze. Państwowa Komisja opisuje także własną ścieżkę przyjmowania zgłoszeń i przekazywania ich właściwemu prokuratorowi. Podaje, jak wygląda pierwszy kontakt i jakie informacje pomogą ustalić właściwość oraz zakres sprawy. Gdy dziecku zagraża bezpośrednie niebezpieczeństwo, dzwoń pod 112.

Jeśli potrzebujesz pomocy w przygotowaniu kontaktu, możesz zacząć od rozmowy z osobą wspierającą lub prawnikiem. Zachowaj posiadane dokumenty i korespondencję. W celu złożenia zawiadomienia możesz opisać to, co wiesz, i wskazać, jakie dokumenty są dostępne.

Gdy postępowanie umorzono z powodu przedawnienia

Państwowa Komisja wyjaśnia, w jakich sytuacjach może prowadzić postępowanie dotyczące sprawy przedawnionej. Ważna jest treść i podstawa postanowienia prokuratury lub orzeczenia sądu. Jeśli masz kopię, przygotuj ją przed skontaktowaniem się z Komisją. Liczby z jej podsumowania obejmują różne postępowania, w tym sprawy niezwiązane z duchowieństwem.

Wsparcie dla osób pokrzywdzonych

Ministerstwo Sprawiedliwości wskazuje Linię Pomocy Pokrzywdzonym pod numerem 116 006. Można uzyskać informację o dostępnej pomocy i formie kontaktu. Jeżeli sprawa jest w toku, zabierz na konsultację pisma, sygnaturę i termin najbliższej czynności.

DWA WAŻNE DOKUMENTY

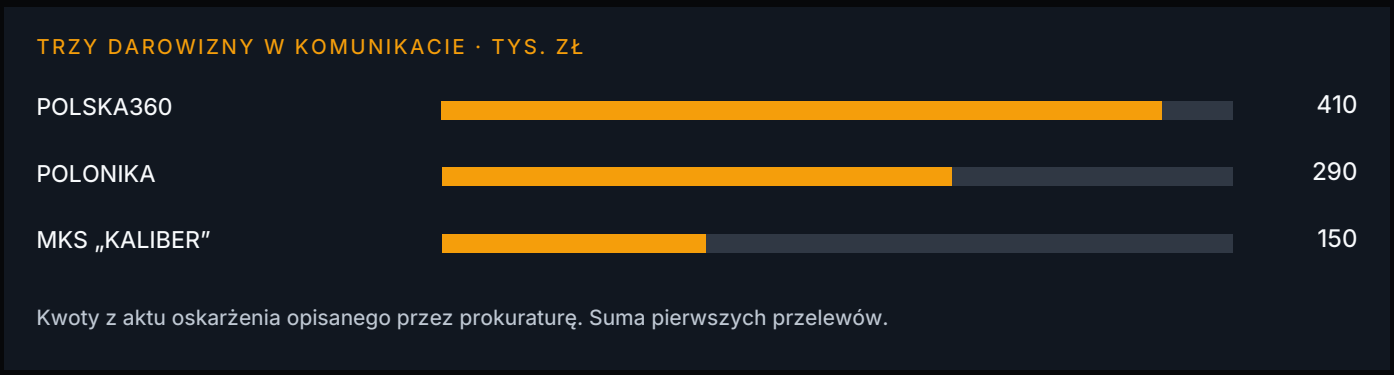
Zachowaj potwierdzenie zgłoszenia i każde postanowienie kończące sprawę. Z nich wynikają sygnatura i dalsze terminy.

ŹRÓDŁA 31 PKDP 36 PKDP 37 PKDP 38 MS

PAŃSTWO I OBYWATELE

850 tys. zł przed referendum. Dokąd poszły przelewy?

12 listopada 2026 r. prokuratura podała, że skierowała akt oskarżenia przeciw pięciu osobom. Opis zarzutów zawiera trzy przelewy z Fundacji Alior Banku.

Trzy darowizny w październiku

Według Prokuratury Regionalnej w Gdańsku fundacja przekazała 410 tys. zł Fundacji POLSKA360 i 290 tys. zł Fundacji Rzeczypospolitej POLONIKA. Oba przelewy wykonano 4 października 2023 r. Trzeci przelew, 150 tys. zł do Młodzieżowego Klubu Strzeleckiego „KALIBER", wykonano 11 października. Referendum odbyło się 15 października.

Prokuratura twierdzi, że środki posłużyły do finansowania kampanii referendalnej z naruszeniem prawa. Według komunikatu akt skierowano do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy. Sprawa jest na etapie oskarżenia opisanym przez prokuraturę.

Pieniądze miały kolejnych odbiorców

Komunikat opisuje dalsze płatności, m.in. 400 tys. zł i 270 tys. zł skierowane do spółki Polska Press przez dwa różne podmioty. To przepływy finansowane z wcześniej opisanych darowizn w części określonej przez oskarżyciela. Dodanie ich do kwoty wyjściowej jako odrębnych strat prowadziłoby do podwójnego liczenia.

Jak czytać mapę przelewów

Rysujemy oddzielny wiersz dla każdej transakcji, a obok zapisujemy, czy jest to darowizna, wydatek odbiorcy lub płatność za usługę. Na końcu wpisujemy, kto i w jakim postępowaniu ocenił transakcję. Podmioty wymienione w przepływie mogą występować w sprawie w odmiennych rolach.

PUNKT WYJŚCIA DO SPRAWDZENIA

Daty umów i wykonania przelewów są podane w komunikacie. Istotny jest też statut fundacji i sposób rozliczenia darowizn.

ŹRÓDŁA 39 PR 40 PKW 41 PKW

PAŃSTWO I OBYWATELE

Od darowizny do reklamy politycznej

Komunikat o Fundacji Alior Banku zawiera ślad transakcji. Aby rozliczyć mechanizm, warto sprawdzić, kto wyraził zgodę na koszt i kto zlecił publikację materiału.

Kto zgodził się

Uchwała, statut i podpis osoby upoważnionej.

Komu zapłacono

Umowa, przelew i cel rozliczenia.

Co opublikowano

Treść reklamy, miejsce i data emisji.

Gdzie biegła decyzja

Według prokuratury fundacja była finansowana w przeważającej mierze przez bank. W opisywanym wątku trzeba porównać uchwałę lub decyzję fundacji, umowę darowizny, potwierdzenie przelewu i dokumentację celu. Polski rejestr sądowy pozwala sprawdzić, jakie organy fundacji i jakie osoby pełniły funkcje w danym okresie, jeżeli dane są w nim ujawnione.

Prokuratura wskazała w komunikacie na braki w weryfikacji części odbiorców i opisała, na co miały pójść środki. To punkt do kontroli dokumentów we właściwym postępowaniu.

Znajdź usługę, która kosztowała

Gdy środki trafiają na reklamy, zapisz wydawcę, zamawiającego, typ materiału, datę emisji i stawkę. Faktura mówi, co rozliczono. Kopia reklamy i potwierdzenie emisji mówią, co widział odbiorca. W dokumentach kampanii mogą pojawić się inne podmioty niż te, które ostatecznie opłaciły usługę.

Kiedy porównywać wynik głosowania

Oficjalne obwieszczenie PKW odpowiada na pytanie o przebieg i wynik referendum. Z niego można ustalić datę głosowania i wielkości wyborcze. Sprawę legalności konkretnego przepływu opieramy na umowach i postępowaniu. Ocena wpływu pojedynczej reklamy na wynik wymagałaby osobnych danych.

SPRAWDŹ ROLE

W mapie transakcji odnotuj, czy dany podmiot jest darczyńcą, odbiorcą darowizny, sprzedawcą usługi lub stroną postępowania.

ŹRÓDŁA 39 PR 42 ELI 41 PKW 43 MS

PAŃSTWO I OBYWATELE

Dotacja na twój dom. Wniosek na twoje dane.

Prokuratura Europejska opisała sprawę użycia cudzych danych przy wnioskach w programie „Czyste Powietrze". Dla właściciela domu kluczowe jest ustalenie, co złożono w jego imieniu.

1,3 mln zł

Skala środków wskazana przez EPPO w komunikacie o podejrzeniu.

12 zarzutów

Zarzuty oszustwa przedstawione, według EPPO, jednemu podejrzanemu.

Co podała EPPO

W komunikacie z 24 września 2026 r. Prokuratura Europejska podała, że zatrzymany jest podejrzany o podrabianie dokumentów i używanie tożsamości kilkunastu właścicieli, aby uzyskać środki rzędu ponad 1,3 mln zł. Według organu podejrzanemu przedstawiono 12 zarzutów oszustwa. Podane wartości odnoszą się do wątku opisanego w komunikacie, a postępowanie ma ustalić odpowiedzialność.

Program wspiera określone inwestycje służące zmianie źródła ogrzewania i poprawie efektywności energetycznej. Podmiot realizujący wsparcie i numer sprawy można znaleźć w korespondencji dotyczącej wniosku.

Jak wyjaśnić rozbieżność

Jeżeli przychodzi pismo o projekcie, którego nie rozpoznajesz, zweryfikuj kontakt przez oficjalną stronę programu, a następnie zwróć się do właściwego funduszu wojewódzkiego. Podaj numer z pisma i poproś o informację, czy wniosek złożono na twoje dane. Jeśli tak, zapytaj o sposób jego złożenia, zastosowane umocowanie i stan rozliczenia.

Co pokazuje dokumentacja

Właściciel potrzebuje rozróżnienia między wnioskiem, zawartą umową, zaliczką i rozliczeniem. Każdy etap może pozostawić inny dokument i rodzić inne pytania. Oficjalny poradnik NFOŚiGW opisuje ścieżki dla osób poszkodowanych w programie.

KONTAKT ZWERYFIKUJ SAMODZIELNIE

Skorzystaj z danych funduszu na oficjalnej stronie programu. Numer z wiadomości przychodzącej może należeć do osoby podszywającej się pod instytucję.

ŹRÓDŁA 44 EPPO 45 NFOŚiGW 46 NFOŚiGW 47 MKiŚ

PAŃSTWO I OBYWATELE

Co zrobić, gdy wniosek nie jest twój

Zachowaj dowody i skontaktuj się z instytucją, która ma dokumentację. W sporze o pełnomocnictwo, płatność lub podpis kluczowe jest ustalenie stanu konkretnej sprawy.

Dowód

Zachowaj korespondencję i daty. Zapisz numer sprawy.

Fundusz

Sprawdź wniosek, umowę, umocowanie i stan wypłat.

Zgłoszenie

Przy podejrzeniu przestępstwa złóż zawiadomienie.

Zapisz dane i wybierz oficjalny kontakt

Zachowaj datę, numer sprawy oraz kopię pisma, e-maila lub umowy. Właściwemu funduszowi opisz, czego dotyczy korespondencja i czego nie rozpoznajesz. Zapytaj o kanał, którym można bezpiecznie zweryfikować tożsamość. Przy wątpliwościach o pełnomocnictwo poproś o informację, czy dokument został przedłożony i jak wygląda procedura uzyskania wglądu.

Jeśli sprawa dotyczy podrobienia podpisu lub podejrzenia oszustwa, zawiadom Policję lub prokuraturę. Zapisz sygnaturę i przekaż ją funduszowi w sposób uzgodniony z instytucją.

Sprawdź, jakie czynności wykonano

Zapytaj, czy przyjęto wniosek, podpisano umowę i dokonano wypłaty. Jeśli projekt jest w toku, poproś o wyjaśnienie możliwych działań dotyczących dalszej obsługi sprawy. Informacja o tym, czy pieniądze już wypłacono i komu, ma znaczenie dla rozliczenia.

Listopadowa ustawa i ochrona danych

6 listopada 2026 r. Senat przyjął bez poprawek ustawę o pomocy poszkodowanym beneficjentom. Rejestr Sejmu odnotował przekazanie jej prezydentowi 9 listopada. Chodzi m.in. o nierozliczone zaliczki i refundacje. W konkretnej sprawie sprawdź bieżący stan przepisów i warunki pomocy. Zakres działania zastrzeżenia PESEL opisuje Gov.pl.

TEKST DO SKOPIOWANIA

Proszę o wskazanie, czy w sprawie nr [numer] złożono wniosek lub zawarto umowę na moje dane. Proszę o informację o trybie uzyskania wglądu oraz o stanie wypłaty środków.

ŹRÓDŁA 45 NFOŚiGW 46 NFOŚiGW 48 Sejm 49 Gov.pl 50 Gov.pl

PAŃSTWO I OBYWATELE

107,1 mln zł. Rok obsługi długu szpitala.

Według NIK tyle w 2024 r. kosztowała obsługa zadłużenia Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W tym samym roku jego wynik sprzedaży i wynik netto opowiadały różne historie.

107,1 mln zł

Koszt obsługi zadłużenia w 2024 r. według kontroli NIK.

1 475,5 mln zł

Zobowiązania ogółem na koniec 2024 r.

68,6%

Relacja zobowiązań do rocznej sprzedaży według NIK.

Sprzedaż na plusie, wynik netto poniżej zera

Według kontroli warszawski szpital uzyskał 3,8 mln zł zysku na sprzedaży i miał 17,9 mln zł straty netto za 2024 r. NIK zwróciła uwagę na obciążenia związane z zadłużeniem istniejącym jeszcze przed konsolidacją w 2019 r. Koszt obsługi zadłużenia za 2024 r. wyniósł 107,1 mln zł.

Te wartości pochodzą z różnych części rachunku. Wynik sprzedaży dotyczy wyniku na określonym obszarze działalności. Wynik netto obejmuje również inne pozycje, w tym związane z finansowaniem. Różnicy między tymi wynikami nie da się objaśnić jedną pozycją bez analizy całego sprawozdania.

Ponad 1,4 mld zł zobowiązań

Według NIK pod koniec 2024 r. zobowiązania ogółem tego szpitala wyniosły 1 475,5 mln zł, a roczne przychody ze sprzedaży 2 147,9 mln zł. Relacja wynosiła 68,6%. Porównanie zależy od okresu i zakresu zobowiązań. Informacja o dacie pokazuje, jaki stan zestawiono z przychodami za cały rok.

Pytanie o koszt refinansowania

Aby sprawdzić, co zmieniła restrukturyzacja, zestaw terminy spłaty, koszt finansowania, krótkoterminową płynność oraz zmiany w zobowiązaniach wobec dostawców. Kredyt może przesunąć moment spłaty, a wynik dla szpitala zależy też od oprocentowania i kosztów całej operacji.

JEDNOSTKA I ROK

Dane pochodzą z opisu badanego szpitala w Warszawie. Wyniki innych szpitali znajdziesz w materiałach tej samej kontroli.

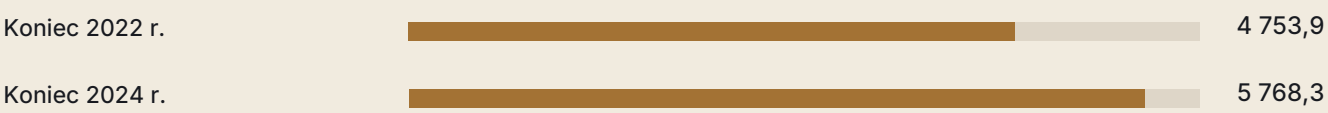
ŹRÓDŁA 51 NIK 43 MS

PAŃSTWO I OBYWATELE

Jak porównać dług dwóch szpitali?

W badanej grupie pod koniec 2024 r. NIK wykazała 5,77 mld zł zobowiązań i rezerw. Żeby ocenić lokalny szpital, trzeba porównać kilka pozycji według spójnych zasad.

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY W PRÓBIE NIK · MLN ZŁ

Wartości łączne dla jednostek objętych kontrolą. Wspólna skala.

Zmiana w badanej grupie

NIK podała wzrost sumy zobowiązań i rezerw z 4 753,9 mln zł na koniec 2022 r. do 5 768,3 mln zł na koniec 2024 r. Różnica wyniosła 1 014,4 mln zł, około 21,3% wartości z 2022 r. Dane odnoszą się do jednostek objętych kontrolą. Agregat obejmuje rezerwy, więc powinien być tak nazwany na wykresie.

Izba odnotowała jednocześnie spadek zobowiązań długoterminowych w badanej grupie. Rosnąca suma i spadek jednego składnika mogą współistnieć, jeśli inne składniki rosną. Struktura według terminów jest ważna dla oceny płynności.

Zapisz cztery liczby

Pierwszą jest stan zobowiązań ogółem, drugą stan wymagalnych, trzecią kwota rezerw, czwartą roczna sprzedaż. Dodatkowo można odnotować koszt finansowania za rok i środki pieniężne na koniec okresu. Jednostka może mieć osobno należności za wykonane świadczenia oraz zobowiązania wobec dostawców, każde z innym terminem rozliczenia.

Czego szukać po stronie leczenia

Dane finansowe nie mówią same, czy skróciła się kolejka, ile wykonano zabiegów lub czy utrzymano dany oddział. Do oceny skutków potrzebne są sprawozdania z działalności, liczba świadczeń i okres ich rozliczenia. Porównuj ten sam szpital i tę samą kategorię usług w dwóch okresach.

SKORZYSTAJ Z PEŁNEJ NAZWY JEDNOSTKI

Wyszukuj po nazwie i numerze KRS. Następnie sprawdź, czy sprawozdanie obejmuje ten sam podmiot i porównywalny okres.

ŹRÓDŁA 51 NIK 43 MS 52 ELI

PAŃSTWO I OBYWATELE

70 godzin i 10 minut ciągłej pracy lekarza

W kontroli dziesięciu szpitali klinicznych NIK stwierdziła naruszanie norm odpoczynku w dziewięciu placówkach. Najdłuższy opisany przypadek dotyczył niemal trzech dób ciągłej pracy.

70 godz. 10 min

Najdłuższy odnotowany przypadek ciągłej pracy lekarza w badaniu.

9 z 10

Placówki objęte ustaleniami o naruszeniach norm odpoczynku.

Ciągłość leczenia i organizacja dyżurów

NIK uznała, że wszystkie skontrolowane szpitale zapewniały ciągłość świadczeń, a jednocześnie wskazała organizację pracy kadr jako ryzyko dla pacjentów. Oba ustalenia dotyczą tej samej kontroli. Przy tej skali problemu warto pytać o nadzór nad całym harmonogramem, także gdy świadczenia są udzielane na różnych podstawach.

Prawo do odpoczynku pracownika podmiotu leczniczego określa art. 97 ustawy o działalności leczniczej, który przewiduje zasadniczo co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdej dobie. Oceniając konkretny grafik, trzeba uwzględnić podstawę świadczenia pracy i reguły właściwe dla danej sytuacji.

Co pokazuje szpital po kontroli

Zarząd placówki może wskazać, jak weryfikuje dyżury, jakie nieprawidłowości stwierdził oraz co zmienił w planowaniu zastępstw. Najbardziej porównywalne informacje to okres, liczba grafików objęta sprawdzeniem i liczba stwierdzonych naruszeń. Do oceny wykonania zaleceń przyda się też dokument przeglądu po wdrożeniu zmian.

Jeśli problem dotyczy twojego leczenia

Zapisz datę, placówkę i przebieg zdarzenia. Rzecznik Praw Pacjenta wskazuje, gdzie zgłaszać problemy zależnie od ich rodzaju. W konkretnym zgłoszeniu opisz własne doświadczenie i dokumentację, którą posiadasz. Ustalenia o czasie pracy mogą stanowić kontekst dla pytań o bezpieczeństwo i organizację leczenia.

PYTANIE DO KIEROWNICTWA SZPITALA

Jak placówka sprawdza, czy czas po dyżurze wystarcza na wymagany odpoczynek, oraz kto reaguje na stwierdzone naruszenia?

ŹRÓDŁA 51 NIK 53 ELI 54 RPP

WARSZTAT OBYWATELSKI

Dwa pisma o dokumenty państwa

Wzory obejmują wydatek na toruńskie muzeum i decyzje o gruntach na Dolnym Śląsku. Możesz je skrócić do własnej sprawy i wysłać na oficjalny adres urzędu.

Wskaż okres

Podaj datę dokumentu albo zamknięty zakres.

Wskaż format

Poproś o kopię lub bezpośredni odnośnik.

Zapisz termin

Zachowaj potwierdzenie złożenia i odpowiedź.

A. Do Ministerstwa Kultury

Na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej proszę o kopię umowy z 20 czerwca 2018 r. o utworzeniu Muzeum „Pamięć i Tożsamość” wraz z aneksami. Proszę również o kopię istniejącego zestawienia płatności ministerstwa na opracowanie i realizację wystawy stałej w latach 2020–2023 oraz o kopię dokumentu opisującego stan odbioru wystawy, jeżeli ministerstwo go posiada.

Proszę o pliki lub bezpośrednie odnośniki na [adres e-mail]. W razie ograniczenia dostępu proszę o udostępnienie pozostałej części dokumentu oraz wskazanie podstawy ograniczenia.

B. Do wojewody dolnośląskiego

Proszę o elektroniczną kopię istniejącego zestawienia decyzji wydanych na podstawie art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, opisanego w pkt 3.18 wystąpienia NIK LWR.410.26.1.2024, w zakresie decyzji o przekazaniu wydanych do 31.12.2023 r.

Proszę o kopię zawierającą te pola, które urząd już posiada, w szczególności datę, oznaczenie decyzji, podmiot i powierzchnię. Jeżeli to możliwe, proszę o arkusz w formacie używanym przez urząd. Gdy część danych podlega ochronie, proszę o pozostałe pola. Odpowiedź proszę przesłać na [adres e-mail].

TERMINY

Co do zasady informację udostępnia się w 14 dni. Przy powiadomieniu o opóźnieniu nowy termin nie może przekroczyć 2 miesięcy od złożenia wniosku.

ŹRÓDŁA 52 ELI 01 NIK 03 NIK 25 ELI

WARSZTAT OBYWATELSKI

Sprawdź jedną dotację w swojej gminie

Wybierz zadanie z listy i śledź je aż do odbioru. W ten sposób można oceniać zarówno wsparcie remontów, jak i wydatki na inne lokalne cele.

KARTA JEDNEJ DOTACJI

Zapisz	Dane z dokumentu
Decyzja i umowa	Data, płatnik, beneficjent, zakres, kwota przyznana.
Wykonanie	Faktyczna wypłata, stan robót, odbiór i wkład własny.
Rozliczenie	Koszt uznany po kontroli, ewentualny zwrot i data.

Najpierw decyzja i umowa

Zapisz rok, nazwę beneficjenta, cel, źródło finansowania i zatwierdzoną kwotę. Uchwała może wskazywać zgodę i wysokość wsparcia. Umowa określa, w jakim terminie należy wykonać zadanie, jak udokumentować udział własny i kiedy zwrócić środki. W publicznych rejestrach szukaj po nazwie płatnika oraz numerze umowy, jeśli został podany.

Potem pieniądze i wynik

Przy zmianie zakresu zapytaj o aneks i zaktualizowany harmonogram. Po upływie terminu szukaj sprawozdania beneficjenta, protokołu odbioru albo końcowego rozliczenia. Jeżeli ten sam projekt otrzymał wsparcie z kilku źródeł, przypisz każdą część kosztu do podstawy finansowania.

Wzór do gminy

Proszę o elektroniczną kopię uchwały oraz umowy, wraz z aneksami, w sprawie dotacji dla [beneficjent] na zadanie [nazwa] w roku [rok]. Proszę też o kopię istniejącego rozliczenia końcowego oraz dokumentu odbioru prac, jeżeli zostały sporządzone. W razie publikacji dokumentów proszę o bezpośrednie odnośniki. Odpowiedź proszę przesłać na [e-mail].

Co można z tych akt policzyć

Podaj osobno planowany koszt całego zadania, kwotę przyznanej dotacji, wypłatę i koszt rozliczony. Jeżeli różnią się daty lub zakresy prac, dopisz to przy liczbach. Dopiero po uzyskaniu porównywalnych danych oblicz udział gminy w kosztcie.

JEŻELI URZĄD ODMAWIA

Sprawdź podstawę, zakres odmowy i pouczenie. W razie sporu możesz skorzystać z poradnictwa prawnego.

ŹRÓDŁA 27 Gmina Lubin 19 MSWiA 52 ELI 55 MF 56 UZP 24 ELI

WARSZTAT OBYWATELSKI

Jedna sprawa. Jeden ślad do prześledzenia.

Zamiast porównywać nagłówki, wybierz liczbę, decyzję i skutek. Następnie przypisz im dokumenty. To ćwiczenie sprawdzi się przy dotacji, długu i sprawie sądowej.

Twierdzenie

Jedno zdarzenie, kwota lub decyzja z datą.

Dokument

Organ, przedmiot, odnośnik i strona.

Skutek

Zdarzenie końcowe i dokument, który je potwierdza.

Krok 1. Zapisz twierdzenie

Przykład: w danym dniu przyznano określoną kwotę na remont. Wpisz jednostkę, datę i przedmiot. Podaj, czy dane pochodzą z ustawy, umowy, audytu, komunikatu prokuratury lub orzeczenia. Zachowaj plik i stronę, na której znajduje się zapis. Przy publicznym rejestrze odnotuj datę pobrania.

Krok 2. Wskaż drugi dokument

Decyzję o przyznaniu środków zestaw z wypłatą lub rozliczeniem. Informację o przekazaniu gruntu zestaw z wpisem według określonej daty. Gdy czytasz o zarzutach, poszukaj informacji o późniejszym rozstrzygnięciu. Z dwóch dokumentów można uzyskać opis drogi od decyzji do skutku.

Krok 3. Zapisz, czego potrzebujesz

Pierwsze pytanie warto sformułować tak, by dało się na nie odpowiedzieć numerem dokumentu lub datą. Jeśli instytucja twierdzi, że wykonała zalecenie z kontroli, zapytaj o dokument wykonania i moment jego powstania. W sprawie urzędowej zachowaj dowód wysłania i terminy.

Krok 4. Zestaw stanowiska na tej samej osi

NIK ocenia wydatki, resort składa pozew, a fundacja odpowiada. Każdy wpis opisz datą i zakresem. W razie sprzeczności ustal, czy obie strony odnoszą się do tej samej umowy i tego samego okresu. Do osobistej sprawy, w której biegnie termin, przydatny będzie punkt nieodpłatnej pomocy prawnej.

DO PONOWNEGO UŻYCIA

Wykaz na kolejnych stronach prowadzi do wszystkich dokumentów przypisanych do materiałów tego wydania.

ŹRÓDŁA 50 Gov.pl 52 ELI 01 NIK 03 NIK 39 PR

DOKUMENTACJA

Źródła 1/2

Kliknij pozycję, aby otworzyć dokument. Numery są takie same jak przy artykułach.

01 Muzeum „Pamięć i Tożsamość” na prywatnej działce
NIK · ustalenia i wnioski po kontroli

02 Projekt budżetu 2027 przekazany do Sejmu
MF · 30.09.2026, zał. 2, część 43, rozdział 75822

03 Wystąpienie pokontrolne dla wojewody dolnośląskiego
NIK · LWR.410.26.1.2024, 29.11.2024, s. 3 i 21–25

04 Komunikat po 406. obradach Episkopatu
KEP · 24.10.2026, komisja i zmieniony statut

05 Pozew o zwrot dotacji i stanowiska stron
Gazeta.pl · 15.11.2026, relacja o pozwie i odpowiedź muzeum

06 Program działania muzeum na kadencję 2026–2029
MKiDN · publikacja resortu, 9.06.2026

07 Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej
ELI · art. 21–22, współprowadzenie i likwidacja

08 Śledztwo dotyczące umowy o utworzeniu muzeum
PR · Prokuratura Regionalna w Rzeszowie, komunikat z 2024 r.

09 Ustawa o muzeach
ELI · art. 6, muzeum w organizacji

10 Sprostowanie Fundacji Lux Veritatis
Lux Veritatis · stanowisko fundacji opublikowane przez Radio ZET

11 Interpelacja nr 17835 w sprawie muzeum w Toruniu
Sejm · pytania poselskie o umowy i dalsze działania

12 Ustawa budżetowa na 2026 r.
ELI · Dz.U. 2026 poz. 62, rozdział 75822

13 Rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2027
Sejm · druk nr 3150

14 Pytania o prace nad zmianą finansowania Funduszu
Sejm · interpelacja nr 19134, treść pytań

15 Ustawa o przejęciu dóbr martwej ręki i utworzeniu Funduszu
ELI · ustawa z 20.03.1950, Dz.U. nr 9 poz. 87

16 Fundusz Kościelny. Zasady i cele wsparcia
MSWiA · informacje resortu i zasady naboru

17 Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych
ELI · art. 16 ust. 10, finansowanie składek duchownych

18 Kontrola finansowania kościołów i związków wyznaniowych
NIK · P/24/095, zakres i wyniki kontroli

19 Przyznane dotacje z Funduszu Kościelnego w 2026 r.
MSWiA · wykazy remontów i działalności charytatywno-opiekuńczej

20 Decyzja remontowa z 29 maja 2026 r.
MSWiA · arkusz XLSX, 11 pozycji

21 Decyzja remontowa z 17 września 2026 r.
MSWiA · arkusz XLSX, 6 pozycji

22 Przyznane dotacje z Funduszu Kościelnego w 2025 r.
MSWiA · listy decyzji za poprzedni rok

23 Rządowy Program Odbudowy Zabytków
MF · zasady programu i dokumentacja

24 Ustawa o finansach publicznych
ELI · art. 250–252, zasady dotacji i zwrotu

25 Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego
ELI · Dz.U. 2023 poz. 1966, art. 70a

26 Elektroniczne Księgi Wieczyste
MS · przeglądanie księgi po jej numerze

27 Więcej pieniędzy na zabytki
Gmina Lubin · 18.11.2026, Gogołowice i plan wkładu własnego

28 Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Lubin
BIP Lubin · gmina wiejska, uchwały i informacje budżetowe

DOKUMENTACJA

Źródła 2/2

Kliknij pozycję, aby otworzyć dokument. Numery są takie same jak przy artykułach.

29 Wyrok I instancji w sprawie Jacka K.
PO · Prokuratura Okręgowa w Sosnowcu, 9.09.2026

30 Komunikat Diecezji Sosnowieckiej po wyroku
Diecezja · 9.09.2026, treść oświadczenia w eKAI

31 Sprawy indywidualne i pierwszy kontakt
PKDP · jak zgłosić sprawę do Komisji

32 Częściowy raport komisji „Wyjaśnienie i Naprawa"
Komisja WiN · stan na 31.01.2026, s. 18, 75–76

33 Stanowisko biskupa po raporcie komisji
Diecezja · komunikat z 12.02.2026

34 Piotr Franaszek przewodniczącym komisji ekspertów
KEP · komunikat o powołaniu

35 Rozmowa z Piotrem Franaszkiem
eKAI · stanowisko przewodniczącego o warunkach prac

36 Sprawy przedawnione i postępowania wyjaśniające
PKDP · zakres ustawowy i przebieg procedury

37 Podsumowanie postępowań wyjaśniających
PKDP · liczby dotyczą wszystkich spraw na etapie opisanego podsumowania

38 Linia Pomocy Pokrzywdzonym
MS · informacja o wsparciu i numerze 116 006

39 Akt oskarżenia w sprawie Fundacji Alior Banku
PR · 12.11.2026, komunikat Prokuratury Regionalnej w Gdańsku

40 Referendum ogólnokrajowe 15 października 2023 r.
PKW · publiczny serwis wyborczy

41 Obwieszczenie o wyniku referendum z 15 października 2023 r.
PKW · oficjalne wyniki ogólnokrajowe

42 Ustawa o referendum ogólnokrajowym
ELI · Dz.U. 2003 nr 57 poz. 507, przepisy kampanii

43 Portal Rejestrów Sądowych
MS · rejestr i repozytorium dokumentów finansowych

44 Podejrzenie wykorzystania tożsamości w programie Czyste Powietrze
EPPO · 24.09.2026, wersja polska pod tekstem angielskim

45 Poradnik programu Czyste Powietrze dla poszkodowanych
NFOŚiGW · procedury i praktyczna pomoc

46 Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska
NFOŚiGW · oficjalny wykaz kontaktów

47 Program Czyste Powietrze. Rozwiązania dla beneficjentów
MKiŚ · zmiany od 20.07.2026

48 Ustawa o pomocy poszkodowanym w programie Czyste Powietrze
Sejm · druk nr 3007, wykaz etapów prac

49 Zastrzeż PESEL lub cofnij zastrzeżenie
Gov.pl · zakres działania i sposoby zastrzeżenia

50 Nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie
Gov.pl · warunki i zapisy

51 Funkcjonowanie szpitali klinicznych
NIK · próba kontrolna i dane za lata 2022–2024

52 Ustawa o dostępie do informacji publicznej
ELI · art. 5, 10, 13 i 16–17

53 Ustawa o działalności leczniczej
ELI · Dz.U. 2026 poz. 156, art. 97

54 Gdzie pacjent może zgłosić problem?
RPP · Rzecznik Praw Pacjenta, 31.07.2026

55 Centralny Rejestr Umów JSFP
MF · wyszukiwarka umów

56 Biuletyn Zamówień Publicznych
UZP · wyszukiwarka ogłoszeń